

Ποιος θα διορθώσει ποιον;

Β. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

Κάποιες ανταλλαγές κειμένων μεταξύ της συγγραφικής ομάδας του βιβλίου της Ιστορίας της ΣΤ΄ Δημοτικού και του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, που συνοδεύονται και από διαρροές στον Τύπο για την ύπαρξη ενός θετικού κλίματος συνεργασίας των δύο πλευρών, δημιούργησαν την εβδομάδα που πέρασε την ευχάριστη εντύπωση ότι η πολιτεία και πιο συγκεκριμένα η πολιτική ηγεσία του υπουργείου Παιδείας, θα αντέξει στις πιέσεις των ιδεολογικά φορτισμένων επιθετικών μειοψηφιών και τελικά δεν θα αποσύρει το βιβλίο.

Αν και δεν μπορούμε να προδικάσουμε καμία εξέλιξη, θεωρούμε κάτι τέτοιο εφικτό, και φυσικά ευχόμαστε να λειτουργήσουν οι θεσμικές εκπαιδευτικές διαδικασίες ανυποχώρητα, μέσα στο πλαίσιο του δημοκρατικού μας συστήματος.

Ωστόσο υπάρχει μια ανησυχία στη σκέψη εκείνων που εναντιώθηκαν στην επίθεση κατά του βιβλίου, που στήριξαν τους συγγραφείς και την ανανεωτική παιδαγωγική προσπάθειά τους, μια ανησυχία που δεν αφήνει μεγάλα περιθώρια επανάπαυσης.

Πράγματι από τη στιγμή που το ζήτημα αυτό άρχισε να κάνει τη διαδρομή που όλοι γνωρίζουμε, μέσα σε πρωτόγνωρες συνθήκες οξύτητας των μεν και αμηχανίας των δε, διαμορφώθηκαν οι πιο αλλόκοτες πνευματικές και κοινωνικο-πολιτικές συμμαχίες που κάνουν την προοπτική ενός ομαλού τερματισμού της κρίσης να μοιάζει ονειρικά αισιόδοξη έως και χιμαιρική.

Εμείς, δεν επιτρέπεται και δεν μπορούμε να μασάμε τα λόγια μας. Η συζήτηση έχει ξεφύγει, από την πρώτη στιγμή άλλωστε, από τον φυσικό της χώρο, την ιστορία και την παιδαγωγική, και έχει μετατραπεί σε μεγάλο (στην πραγματικότητα: μικρομέγαλο) ιδεολογικό και πολιτικό συζητούμενο που δύσκολα θα μπορούσε κανείς να το επαναφέρει στον φυσικό του χώρο και να το αντιμετωπίσει και πάλι μέσα στα ιστορικο-εκπαιδευτικά του συμφραζόμενα.

Πώς θα ξαναγυρίσουμε σε ένα βιβλίο ιστορίας, έστω και σχολικής, που συμπυκνώνει ιδέες και αξίες (ειρηνόφιλες είναι αλήθεια, και όχι φιλοπόλεμες), ιδέες και αξίες που αξίζει τον κόπο να συζητηθούν από την επιστημονική κοινότητα και κάθε ενδιαφερόμενο, όταν πάνω από το βιβλίο αυτό διεξάγεται ένας σκληρός αγώνας ιδεολογικής και πολιτικής επικράτησης;

Δεν χρειάζεται και πολύ εξασκημένο μάτι για να διακρίνει κανείς ότι πάνω στον θεμελιώδη ιστοριογραφικό ιστό του βιβλίου διασταυρώνονται οι πιο αντιφατικές κοινωνικές, πολιτιστικές και πολιτικές διαδρομές: Η ταξική πάλη μεταλλαγμένη σε αντιιμπεριαλιστικό εθνικισμό, ο χριστιανο-ορθόδοξος λαϊκός πατριωτισμός, η συντεταγμένη Εκκλησία, ο θρήνος των εστέτ για τη χαμένη δραματικότητα, και ανάμεσα σε πολλές άλλες συνιστώσες, ο λόγος του προσφυγικού πένθους. Δίπλα στον παλαιο-ελλαδίτικο τοπικισμό, αυτός ο αναβιωμένος προσφυγικός λόγος του πένθους και της διεκδίκησης, έρχεται να διεμβολήσει από μια απροσδόκητη πλευρά το νηφάλιο εθνικό σχήμα της κοινωνικής συνοχής και της πολιτιστικής μας ταυτότητας που με τόσες προσπάθειες πάει να συγκροτηθεί τις τελευταίες δεκαετίες, μετά τη μεταπολίτευση, στη χώρα μας.

Ποντιακός ελληνισμός, μικρασιατική προσφυγιά, κυπριακός ξεριζωμός κ.ά. τραγικές στιγμές του Νέου Ελληνισμού, δεν διεκδικούν απλά μια θέση στο βιβλίο της ιστορίας της ΣΤ Δημοτικού, αλλά ζητούν ένα εφελτήριο για ένα διορθωτικό εγχείρημα μέσα στο πεδίο της ιστορίας, προσβλέποντας σε μια αναδρομική διόρθωσή της. Ζητούν να κερδίσουν τη μάχη της μνήμης (που φυσικά δεν έχει χαθεί) ταυτίζοντάς την με τη μάχη των εδαφών και των χαμένων πατρίδων, μια μάχη που κανείς δεν τολμά ωστόσο ούτε να ομολογήσει και ούτε να προτείνει τον τρόπο της διεξαγωγής της.

Αλήθεια, ποιος θα διορθώσει ποιον;

Ο κ. Βασίλης Παναγιωτόπουλος είναι ιστορικός, ομότιμος διευθυντής του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών.

**Το ΒΗΜΑ, 17/06/2007 , Σελ.: Α18
Κωδικός άρθρου: Β15088Α184
ID: 287404**